herpy

AGAMY

Reeves' Butterfly Lizard

Leiolepis reevesii

Leiolepis reevesii to naziemna, dzienna agama z południowych Chin i Azji Południowo-Wschodniej, która kopie nory w piaszczystej glebie i potrafi rozpościerać skórę na bokach ciała niczym motyl. Grzbiet pokrywają gęsto rozmieszczone jasne plamki, których ciemne obrzeżenia tworzą grubooczkową siateczkę. Gatunek osiąga do około 50 cm długości, w większości przypadającej na ogon, zimą zapada w hibernację i wymaga suchego terrarium z głębokim podłożem, w którym może kopać, mocnego grzania i UVB.

Rodzina: Agamidae Dawna nazwa: *Uromastyx reveesii*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**30-50 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Sawanna**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**120 × 60 × 50 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**26-35 °C**
Miejsce wygrzewania	**35-37 °C**
Temperatura w nocy	**20-25 °C**
Wilgotność	**30-50%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niezbędne** Strefa Fergusona 3
Pokarm	**Owady i rośliny**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**2-8 jaj**
Inkubacja	**55-100 dni** przy 27-33 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Leiolepis reevesii to spłaszczona, smukła agama o zaokrąglonej głowie, długim ogonie i drobnych, ziarnistych łuskach grzbietowych. Grzbiet pokrywa wiele gęsto rozmieszczonych jasnych plamek, których ciemne obrzeżenia tworzą grubooczkową siateczkę. Na bokach znajdują się pomarańczowe do ceglastoczerwonych oraz czarne poprzeczne pasy, mniej wyraziste niż u *Leiolepis belliana*. Po każdej stronie występuje 13-16 porów udowych.

Długość ciała od pyska do kloaki wynosi do 15-17 cm, u pojedynczych osobników 19 cm. Ogon osiąga do 34 cm, więc duże zwierzęta mierzą łącznie około 50 cm. Samce są większe od samic i mają większą głowę. Świeżo wyklute młode mierzą niecałe 4 cm od pyska do kloaki.

Gatunek opisano w 1831 roku jako *Uromastyx reveesii*, a jego nazwa upamiętnia Johna Reevesa, angielskiego przyrodnika, który mieszkał w Chinach w latach 1812-1831. Rodzaj *Leiolepis* jest taksonomicznie skomplikowany. Granica względem *L. belliana* nie jest całkiem ostra, a gatunek może krzyżować się zarówno z *L. belliana*, jak i z *Leiolepis guttata*. Czerwono

pręgowana forma *rubritaeniata* była wcześniej uznawana za podgatunek *L. reevesii*, a obecnie traktowana jest jako odrębny gatunek, *Leiolepis rubritaeniata*. *L. reevesii* rozmnaża się płciowo, ale powtarzające się krzyżówki między nią a *L. guttata* dały początek czterem gatunkom rodzaju złożonym wyłącznie z samic. Przy zakupie warto upewnić się, że zwierzę zostało prawidłowo oznaczone.

Występowanie i środowisko

Leiolepis reevesii występuje w południowych Chinach (Guangdong, Guangxi, Hajnan i Makau), Wietnamie, Kambodży i Tajlandii. Jako miejsce typowe podano jedynie Chiny. Rozgraniczenie względem *Leiolepis belliana* i *Leiolepis rubritaeniata* sprawia, że dokładny zasięg w Azji Południowo-Wschodniej jest niepewny.

> **Naturalny zasięg:** Chiny, Wietnam, Kambodża i Tajlandia.

ŚRODOWISKO

Gatunek zamieszkuje otwarte, ciepłe tereny z piaszczystą glebą i rozproszoną roślinnością, gdzie kopie nory służące mu jako kryjówki, miejsca nocowania i składania jaj. Zwierzęta wygrzewają się tuż przy wejściu do nory i uciekają do niej przy najmniejszym niepokoju.

Na Hajnanie są tylko dwie pory roku: deszczowa i sucha. Mimo to zwierzęta zapadają w hibernację od końca listopada do początku marca i w tym czasie leżą w norach, nie pobierając pokarmu. Latem w mikroflorze jelitowej dominują bakterie rozkładające włókna roślinne, natomiast zimą jest ona przystosowana do długiej głodówki.

Hodowla

TERRARIUM

O hodowli *Leiolepis reevesii* wiadomo niewiele. Zalecenia dotyczące terrarium, temperatury, wilgotności, oświetlenia i długości życia opierają się więc na *Leiolepis belliana*, najlepiej poznanym gatunku z rodzaju, który żyje w podobnych warunkach.

Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 120 × 60 × 50 cm (długość × szerokość × wysokość). Najważniejsza jest powierzchnia dna, bo gatunek jest naziemny, ale wysokość musi pomieścić głębokie podłoże. Pojedynczemu zwierzęciu wystarczy 90 × 45 × 45 cm.

Podłoże powinno mieć co najmniej 20 cm głębokości i składać się z mieszanki piasku i nienawożonej ziemi ogrodowej, tak aby nory się nie zapadały. Najniższa warstwa jest lekko wilgotna, reszta sucha. Ułóż płaskie kamienie, korę korkową i korzenie, aby zwierzę miało miejsca do wygrzewania i kryjówki, i zamocuj je tak, by nie dało się ich podkopać i przewrócić. Wentylacja musi być dobra, a pokrywa zamykana na zamek, bo zwierzęta są szybkie i płochliwe.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

Temperatura powierzchni w miejscu do wygrzewania powinna wynosić 35-37 °C. Powietrze w ciepłej części ma 30-35 °C, a chłodna część 26-29 °C. Nocą temperatura spada do 20-25 °C.

Zwierzę musi zawsze mieć możliwość ucieczki przed ciepłem, w głąb podłoża lub do kryjówki. Używaj spotów halogenowych lub promienników ceramicznych z osłoną z siatki oraz termostatu. Mierz temperaturę termometrami cyfrowymi i termometrem na podczerwień i regularnie kontroluj miejsce do wygrzewania. Zwierzę, które stale chowa się przed ciepłem, ma za gorąco, a takie, które się nie wygrzewa, ma za zimno.

W naturze gatunek zimą zapada w hibernację. Nie udokumentowano, czy chłodny okres spoczynku jest w terrarium konieczny lub korzystny. Zwierzęcia, które zimą wycofuje się do nory i przestaje jeść, nie należy zmuszać do jedzenia, ale trzeba je regularnie ważyć.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 30-50 %, a terrarium musi być suche. Najniższą warstwę podłoża utrzymuje się lekko wilgotną, aby nory się nie zapadały, ale powierzchnia nie może być mokra, bo sprzyja to pleśni. Zwierzę musi mieć miskę ze świeżą wodą, uzupełnianą codziennie.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień i wygrzewa się na otwartym terenie, więc potrzebuje mocnego światła i UVB. Zastosuj świetlówkę lub LED 6500 K nad całym terrarium oraz świetlówkę UVB T5 HO 10-12 % nad miejscem do wygrzewania. Strefa Fergusona nie została dla tego rodzaju ustalona; strefa 3 pasuje do jaszczurki wygrzewającej się na otwartym terenie. Kontroluj odległość miernikiem UV i wymieniaj świetlówki zgodnie z zaleceniami producenta. Światło powinno być włączone 10-12 godzin dziennie.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Leiolepis reevesii jest wszystkożerna i zjada zarówno owady, jak i rośliny, a pokarm roślinny stanowi ważną część diety. Podawaj świerszcze, karaczany, szarańczę i mączniki, a codziennie oferuj ciemnozielone liście, takie jak mniszek, liście kapusty i liście gorczycy, a także kwiaty. Owoce podaje się tylko w niewielkich ilościach. Sałata ma niemal zerową wartość odżywczą i należy jej unikać.

Młode i dorosłe karmi się codziennie taką ilością, jaką zwierzę zje w około 10 minut. Owady posypuj wapniem przy każdym karmieniu, a raz w tygodniu multiwitaminą z D3. Urozmaicaj pokarm.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Zwierzę jest płochliwe i szybkie i ucieka do nory, gdy coś się poruszy. Źle znosi branie do ręki i najlepiej sprawdzi się u hodowcy, który chce obserwować zwierzę kopiące i wygrzewające się.

Zwierzęta można trzymać pojedynczo lub w parach. Nie wolno łączyć dwóch samców, bo walczą. Zapewnij dużo miejsc do wygrzewania i kryjówek, a nowe zwierzęta poddawaj kwarantannie.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce są większe od samic i mają większą głowę, zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i w stosunku do ciała. Obie płcie mają pory udowe. Samice osiągają dojrzałość płciową przy długości ciała około 9 cm od pyska do kloaki; wiek w momencie dojrzałości nie został udokumentowany. Samica przed kopulacją powinna być w pełni wyrośnięta i w dobrej kondycji, bo składanie jaj wyczerpuje jej zapasy wapnia i sił.

GODY I KOPULACJA

Gatunek rozmnaża się płciowo. W naturze zwierzęta wychodzą z zimowych kryjówek na początku marca, a jaja składane są od kwietnia do lipca. Nie udokumentowano, jak przebiega kopulacja w terrarium ani czy chłodny okres spoczynku sprzyja rozmnażaniu. Trzymaj parę razem, dopóki żyje w zgodzie.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa 2-8 jaj w zniesieniu, średnio 3-4, w norze. W naturze składa jedno zniesienie rocznie między kwietniem a lipcem; w niewoli może złożyć kilka zniesień w jednym sezonie. Liczba jaj nie zależy od wielkości samicy, a małe samice składają względnie cięższe zniesienia niż duże. Zapewnij samicy możliwość wykopania nory w głębokim, lekko wilgotnym podłożu w ciepłej części terrarium. Samica bez odpowiedniego miejsca może zatrzymać jaja, co zagraża jej życiu.

INKUBACJA

Wyklucie następuje po około 70 dniach w 30 °C, po 55 dniach w 33 °C i dopiero po około 100 dniach w 27 °C. Najwięcej jaj wykluwa się w 30 °C, a młode z 27 °C biegają gorzej niż młode z cieplejszej inkubacji. W naturalnych gniazdach temperatura wynosi przeważnie 28-32 °C, więc 30 °C jest najlepszym wyborem. Temperatura nie determinuje płci. Ostrożnie wykop jaja, nie obracając ich, i umieść je w zwilżonym wermikulicie w zamkniętym pojemniku w inkubatorze z termostatem.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode po wykluciu mierzą niecałe 4 cm od pyska do kloaki. Potrzebują osobnego terrarium z głębokim podłożem i licznymi kryjówkami. Karm je codziennie małymi owadami i drobno posiekaną zieleniną, posypuj wapniem i zapewnij UVB. Młode rosną szybko, a niedobór wapnia i UVB prowadzi do kruchości kości.

Zdrowie i częste błędy

Większość problemów wynika z błędów w urządzeniu terrarium. Zwracaj szczególną uwagę na:

- Kruchość kości (metaboliczna choroba kości) przy braku UVB lub wapnia. Objawami są miękkie szczęki, drżące nogi i krzywe kończyny; zapewnij mocne UVB i posypuj owady wapniem.
- Utratę masy podczas zimowego spoczynku. To normalne, że zwierzę zimą pości, ale waż je co dwa tygodnie i przerwij spoczynek, jeśli wyraźnie traci na wadze.
- Problemy ze składaniem jaj u samic bez głębokiego, wilgotnego podłoża do kopania. Samica z widocznymi jajami, która ich nie składa, musi trafić do weterynarza.
- Pasożyty i problemy żołądkowo-jelitowe u świeżo zakupionych zwierząt. Zleć badanie próbki kału w czasie kwarantanny.
- Niedrożność jelit, jeśli zwierzę połyka duże ilości luźnego piasku. Podłoże z ziemią, w którym nory się nie zapadają, zmniejsza to ryzyko.
- Pleśń i problemy skórne przy zbyt mokrym podłożu.

Skontaktuj się z weterynarzem, jeśli zwierzę jest osowiałe, przestaje jeść poza okresem zimowego spoczynku lub ma trudności z linieniem.

Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.